

**UCHWAŁA NR V/75/19
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 7 marca 2019 r.

**w sprawie oceny stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego i bezpieczeństwa przeciwpożarowego
Miasta Katowice w 2018 roku.**

Na podstawie art. 12 pkt 9d w związku z art. 91 i 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2018 r. poz. 995 z późn. zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Dokonać pozytywnej oceny zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Katowice w roku 2018 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Dokonać pozytywnej oceny bezpieczeństwa przeciwpożarowego Miasta Katowice w roku 2018 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Maciej Biskupski

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr V/75/19

Rady Miasta Katowice

z dnia 7 marca 2019 r.

Informacja o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Katowice w 2018 roku

Miasto Katowice pod względem hydrologicznym charakteryzuje się położeniem w dorzeczu dwóch największych rzek Polski: Wisły (80,5% powierzchni miasta) i Odry (19,8% powierzchni miasta; głównie w rejonie Panewnik, Ligoty, Brynowa i Ochojca).

Katowice w dorzeczu Wisły odwadniane są przez zlewnię Rawy, Brynicy i Boliny, będące dopływem Czarnej Przemszy. Zlewnia rzeki Mlecznej stanowi największą zlewnię w Katowicach (35% powierzchni miasta). Rzeka ta odwadnia południową część miasta i prowadzi swoje wody do rzeki Gostyni, będącej lewobrzeżnym dopływem Wisły. Rzeka Kłodnica wraz z rzeką Ślepiotką i mniejszymi dopływami odprowadza wody do Odry.

I. Zagrożenia podtapianiem przez rzeki:

Zagrożenia związane z wystąpieniem wód z koryta powodujące lokalne zalania i podtopienia dotyczą w Katowicach rzek: Mlecznej, Rawy, Kłodnicy, Ślepiotki. W 2018 r. nie wystąpiły zalania spowodowane przez ww. ciek.

II. Działania na ciekach związane z ochroną przeciwpowodziową:

1. Działania na rzece Rawie:

W dniu 01.02.2018r. została podpisana z wykonawcą umowa na realizację zadania pn. „Odmulanie i konserwacja rzek – Rawa na odcinku od mostu w ul. Brackiej do wylotu części podziemnej przy al. Korfantego w Katowicach”. Prace konserwacyjno - odmulające obejmowały:

- a. czyszczenie koryta z namulów wraz z odwozem i składowaniem na składowiskach,
- b. wykoszenie i wygrabienie skarp odwodnych koryta rzeki Rawy,
- c. plantowanie skarp i koron nasypów przy robotach wodno-inżynierskich,
- d. uzupełnienie bruków w półkach koryta rzecznego,
- e. umocnienie kosztami kamiennych przyczółków mostowych (most w ul. Grundmana i ul. Baildona),
- f. umocnienie brzegów rzeki Rawy kiszka faszynową,
- g. zabezpieczenie zdegradowanych wylotów kanalizacyjnych.

Efektom przeprowadzonych prac jest odtworzenie pierwotnego koryta rzeki Rawy regulowanej przez „Związek Rawa” w latach od 1926r. do 1938r. W wyniku przeprowadzonych prac rzeka Rawa „powróciła” do koryta umożliwiając jej prawidłowy spływ.

Łączna wartość wykonanych ww. prac na odcinku o długości **2632 m** wyniosła **2 848 151,52 zł brutto**.

2. Działania na pozostałych ciekach:

W 2018 r. Decyzją Prezydenta Miasta Katowice przeznaczono środki pieniężne w wysokości 300 000 zł brutto na działania związane z utrzymaniem i konserwacją najbardziej zagrożonych odcinków rzek przebiegających w granicach administracyjnych miasta.

Pozyskane środki przeznaczono na przeprowadzenie prac konserwacyjnych na ww. ciekach:

- rzeka Mleczna, odcinek o długości 7223 m – koszt przeprowadzonych prac 215 225,40 zł brutto,
- rzeka Ślepiotka, odcinek o długości 3700 m – koszt przeprowadzonych prac 45 401,76 zł brutto,
- ciek Bolina Główna, odcinek o długości 2400 m – koszt przeprowadzonych prac 24 354 zł brutto,
- ciek Bolina Południowa I, odcinek o długości 1380 m – koszt przeprowadzonych prac 14 316,95 zł brutto.

Łącznie przeprowadzono konserwację cieków na długości **14 703 m** o wartości **299 298,11 zł brutto**

Zakres przeprowadzonych prac obejmował: wykoszenie i wygrabienie porostów z dna i skarp, usunięcie namulów i zatorów, wycinkę zakrzaczeń oraz wywóz zanieczyszczeń.

W 2018r. administrator cieków zlokalizowanych w Katowicach tj. Polskie Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach, z uwagi na brak środków finansowych realizował jedynie prace interwencyjne na rzece Kłodnicy.

III. Działania na rowach

Na prawidłowy spływ wód atmosferycznych odprowadzanych przez rowy naturalne i rowy melioracyjne Miasto w 2018r. przeznaczyło kwotę 300 000 zł brutto.

Pozyskane środki przeznaczono na przeprowadzenie prac konserwacyjnych na nw. rowach:

- **rów Malownik**, odcinek o długości 3364 m – koszt przeprowadzonych prac 204 749,83,00 zł brutto,
- **rów przy ul. Ceglanej**, odcinek o długości 157 m – koszt przeprowadzonych prac 7 359,39 zł brutto,
- **rów przy ul. Sikorek**, odcinek o długości 158 m – koszt przeprowadzonych prac 7 715,30 zł brutto,
- **rów Piotrowicki**, odcinek o długości 800 m – koszt przeprowadzonych prac 29 662,68 zł brutto,
- **rów Bagnik**, odcinek o długości 1038 m – koszt przeprowadzonych prac 41 079,05 zł brutto,
- **rów przy ul. Kaluży**, odcinek o długości 150 m – koszt przeprowadzonych prac 9 225,00 zł brutto.

Łącznie przeprowadzono konserwację rowów na długości **5 667 m** o wartości **299 791,25 zł brutto**

Zakres przeprowadzonych prac obejmował: wykoszenie i wygrabienie porostów z dna i skarp, usunięcie namulów i zatorów, wycinkę zakrzaczeń oraz wywóz zanieczyszczeń.

IV. Lokalne podtopienia:

W 2018 r. na terenie miasta Katowice nie wystąpiły powodzie i podtopienia.

V. Magazyn przeciwpowodziowy:

W 2018 r. do magazynu przeciwpowodziowego miasta Katowice zostały zakupione węże pożarnicze tłoczne w ilości 27 szt. za kwotę 4 217,26 zł brutto.

Sprzęt przejęty pod koniec grudnia 2017 r., w związku z likwidacją Śląskiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Katowicach przekazano jednostkom miejskim w użyczenie do wykorzystania w przypadku prowadzenia działań związanych ze zwalczaniem powodzi / zalań na terenie miasta Katowice.

Stan zasobów magazynów przeciwpowodziowych – miejskiego i Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej ilustruje poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj sprzętu	Ilość sprzętu w		
		Magazyn przeciwpowodziowy własny	Pozostałe jednostki (magazyny OC, jednostki OSP, PSP i inne)	Razem
1	2	3	4	5 (3+4)
1.	Agregaty prądowórcze przewoźne:			
	- do 5 kW	2	32	34
	- od 5 do 10 kW	0	7	7
	- od 10 do 20 kW	0	1	1
	- od 20 do 100 kW	0	0	0
5.	Łodzie wiosłowe	0	0	0
6.	Łodzie motorowe	0	2	2
7.	Pontony	0	2	2
8.	Piły (pilarki) spalinowe	0	63	63
9.	Pompy (do wody i szlamu) elektryczne			

	- o napięciu 220V	0	1	1
	- o napięciu 380V	0	0	0
11.	Pompy do wody czystej spalinowe - z silnikiem benzynowym	0	7	7
	- z silnikiem Diesla	0	1	0
13.	Pompy do szlamu spalinowe - z silnikiem benzynowym	0	24	24
	- z silnikiem Diesla	0	4	4
15.	Nagrzewnice powietrza	0	9	9
16.	Zapory przeciwpowodziowe [m]	0	0	0
17.	Geowłóknina [m ²]	0	0	0
18.	Worki	3000	240	3240
19.	Osuszacze pomieszczeń łącznie:	0	0	0
	- w tym duże	0	0	0
	- w tym małe	0	0	0

VI. Podsumowanie:

Systematyczne i regularne prace konserwacyjne na ciekach i rowach w ramach prewencji powodziowej, prowadzone od 2010 r. przez miasto Katowice udowodniły, że systematycznym nakładem środków można zminimalizować ewentualne negatywne skutki zwiększonych opadów. Za środki budżetowe w 2018 wykonano prace konserwacyjne na Rawie, ciekach i rowach stwarzających największe zagrożenie.

Stale rozwijająca się zabudowa usługowo-mieszkaniowa przyczynia się do zwiększenia spływu powierzchniowego wód opadowych odprowadzanych do naturalnego systemu melioracyjnego miasta powodując jego przeciążenie w momencie wystąpienia nawałnych i gwałtownych opadów atmosferycznych.

Mając na uwadze powyższe informacje należy pozytywnie ocenić przedsięwzięte przez Urząd Miasta Katowice działania mające na celu zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta Katowice.

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr V/75/19
Rady Miasta Katowice
z dnia 7 marca 2019 r.

Informacja o stanie bezpieczeństwa przeciwpożarowego Miasta Katowice w 2018 roku

W roku 2018 na terenie Miasta Katowice nastąpił nieznaczny wzrost liczby interwencji w stosunku do roku 2017 (ok 2%), szczególnie kategorii miejscowych zagrożeń oraz alarmów fałszywych, co związane jest z coraz większą ilością interwencji związanych z niebezpieczeństwem zatrucia tlenkiem węgla oraz świadomością mieszkańców o istniejących zagrożeniach, jak również interwencji powodowanych zadziałaniem instalacji monitoringu pożarowego. Strażacy interweniowali w 4734 zdarzeniach z których 1043 to pożary, 3029 to miejscowe zagrożenia, a 662 to alarmy fałszywe.

Ocena stanu bezpieczeństwa na terenie miasta

1. Budynki wielorodzinne mieszkalne:

Statystykę interwencji w budynkach mieszkalnych zawiera poniższa tabela.

Rodzaj budynków mieszkalnych	Ilość interwencji Straży Pożarnej		
	Pożary	MZ [#]	Razem
Budynki jednorodzinne	28	114	142
Budynki wielorodzinne niskie i średniowysokie	149	606	755
Budynki wielorodzinne wysokie i wysokościowe	52	214	266

W budynkach mieszkalnych w roku 2018 przeprowadzono 20 czynności kontrolno – rozpoznawczych, związanych ze skierowanymi wnioskami obywateli.

W przypadku prowadzonych działań ratowniczych w budynkach wielorodzinnych, zwłaszcza w godzinach popołudniowych, wieczornych i nocnych incydentalnym utrudnieniem dla jednostek straży pożarnej są samochody osobowe parkujące na placach i drogach pożarowych.

Niezależnie od istniejących warunków technicznych i budowlanych do obniżenia poziomu bezpieczeństwa pożarowego budynków mieszkalnych przyczyniają się nagminnie przypadki celowej dewastacji i kradzieży elementów instalacji hydrantowych, suchych pionów, instalacji elektrycznej, a nawet drzwi przeciwpożarowych i urządzeń oddymiających.

2. Infrastruktura techniczna

Istotnym zagrożeniem występującym w infrastrukturze komunalnej miasta jest zagrożenie wybuchowe wynikające z rozbudowanej, ale wyeksploatowanej i narażonej na szkody górnicze sieci gazowej. Na możliwość rozszczelnienia (awarii) mają duży wpływ tzw. tąpnięcia górnicze, działanie prądów błędzących, silne zakwaszenie gleby itp. Wydobywający się na skutek tego typu awarii gaz może się zapalić lub przy niesprzyjających warunkach powstawania stężeń wybuchowych doprowadzić do eksplozji, szczególnie groźnych w zwartej zabudowie miejskiej. W instalację gazową wyposażonych jest na terenie miasta około 80 % mieszkań.

3. Budynki użyteczności publicznej

Rodzaj budynków	Ilość interwencji Straży Pożarnej		
	Pożary	MZ	Razem
Hotele, internaty, itp.	3	7	10
Centra handlowe, sklepy	8	28	36
Sale widowiskowe (w tym obiekty sportowe)	0	30	30
Instytucje kultury	0	0	0

W obiektach użyteczności publicznej w roku 2018 przeprowadzono 55 kontroli, z czego znaczna większość kontroli związana była z odbiorami obiektów oraz opiniowaniem.

4. Budynki służby zdrowia

Odrębną grupę obiektów w aglomeracji miejskiej cechującą się specyficznymi zagrożeniami stanowią budynki służby zdrowia. Łącznie w placówkach tych znajduje się około 20 obiektów szpitalnych, posiadających od jednego do nawet kilku budynków. Obiekty te są bardzo zróżnicowane zarówno pod względem wielkości, wysokości, jak i okresu, w którym powstały oraz wynikającego z tego stanu technicznego. Obok budynków z początku wieku jak na przykład Szpital Kliniczny przy ul. Francuskiej 24, występują obiekty dużo młodsze jak np. Centralny Szpital Kliniczny Śląskiej Akademii Medycznej przy ul. Medyków 16, czy Centrum Zdrowia Matki i Dziecka przy ul. Medyków 14. Należy zaznaczyć, że większość spośród wspomnianej liczby budynków szpitalnych nie spełnia wymagań w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych, dając nawet podstawę do określenia występowania w nich stanu zagrożenia życia ludzi w nich przebywających. Do obiektów służby zdrowia, których stan zabezpieczeń przeciwpożarowych budzi najpoważniejsze wątpliwości należą Górnośląskie Centrum Medyczne przy ul. Ziołowej 45-47 oraz Centralny Szpital Kliniczny Śląskiej Akademii Medycznej przy ul. Medyków 16. Z tego tytułu obiekty te objęte są szczególnym nadzorem w zakresie organizacji ochrony przeciwpożarowej jak również praktycznych ćwiczeń ewakuacyjnych oraz ćwiczeń na obiektach realizowanych przez Jednostki Ratowniczo – Gaśnicze PSP.

5. Obiekty przemysłowe

Na terenie miasta Katowice znajduje się zakład dużego ryzyka wystąpienia awarii przemysłowej – firma Baterpol S.A. przy ulicy Obrońców Westerplatte 108 zajmująca się odzyskiwaniem ołowiu z akumulatorów. W 2018 roku przeprowadzone zostały czynności kontrolno – rozpoznawcze, które wykazały, że zagrożenie pożarowe z tego tytułu jest niewysokie.

6. Lasy

Nadleśnictwo Katowice obejmujące swoim zasięgiem obszar większy niż granice administracyjne miasta, należy do pierwszej kategorii zagrożenia pożarowego – zagrożenie duże. Na duże zagrożenie pożarowe lasów Nadleśnictwa składają się dwa główne czynniki: znaczna degradacja leśnych siedlisk oraz silna penetracja obszarów leśnych przez ludzi.

Na terenie obszarów leśnych w roku 2018 wystąpiło 6 pożarów.

7. Monitoring pożarowy

Wszystkie, spośród wyznaczonych obowiązującymi przepisami obiektów na terenie miasta Katowice, połączone są ze Stanowiskiem Kierowania PSP w Miejskim Centrum Ratownictwa. **Łącznie na terenie Katowic Straż Pożarna monitoruje aktualnie 220 obiektów wyposażonych w instalacje sygnalizacyjno – alarmowe pożaru.**

8. Charakterystyka działań operacyjnych w roku 2018

Ogółem w 2018r. w zdarzeniach śmierć poniosło 9 osób, w tym w pożarach 4 osoby, w miejscowych zagrożeniach 5 osób; rannych zostało 535 osób, w tym w pożarach 36 osób, w miejscowych zagrożeniach 499 osób.

Biorąc pod uwagę ilość interwencji w ujęciu wieloletnim należy zauważyć stale rosnącą liczbę podejmowanych działań w grupach zdarzeń związanych z tak zwanymi miejscowymi zagrożeniami. Duża liczba tego typu zdarzeń związana jest przede wszystkim z interwencjami przy wypadkach drogowych, zagrożeniach chemicznych, występujących anomaliach pogodowych.

W mieście Katowice zwalczaniem pożarów zajmują się 3 Jednostki Ratowniczo - Gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej oraz 5 Ochotniczych Straży Pożarnych.

Wszelkie zgłoszenia o zagrożeniu pożarowym wpływają do Miejskiego Centrum Ratownictwa, które dysponuje odpowiednie siły i środki do miejsca zdarzenia utrzymując z nimi bieżącą łączność radiową.

9. Przygotowanie Państwowej Straży Pożarnej do działań

W Komendzie Miejskiej służbę pełni 249 strażaków i 4 osoby na stanowiskach cywilnych (2 na stanowiskach Korpusu Służby Cywilnej, 2 na stanowiskach pomocniczych). W systemie codziennym służbę pełni 25 osób, zaś w systemie zmianowym 224 strażaków. Pracownicy cywilni pracują w systemie codziennym.

W liczbie 249 strażaków - 10 to kobiety, 4 pełnią służbę w systemie codziennym, a 6 w systemie zmianowym. Na stanowiskach cywilnych zatrudnione są 4 kobiety (2 KSC, 2 stanowiska pomocnicze).

W systemie zmianowym służbę pełni 23 oficerów, 55 aspirantów, 99 podoficerów oraz 47 szeregowych. W 2018r. 43 strażaków skierowanych zostało na szkolenie podstawowe w zawodzie strażaka, 11 podoficerów podnosiło kwalifikacje w Centralnej Szkole PSP w Częstochowie w zakresie technika pożarnictwa, 10 aspirantów w Szkole Głównej Służby Pożarniczej na studiach niestacjonarnych I i II stopnia oraz studiach podyplomowych. Na koniec 2018 roku 105 strażaków posiadało wykształcenie średnie, 50 policealne, 94 wykształcenie wyższe. W 2018r. Komenda otrzymała dodatkowych 18 etatów, w tym 17 do JRG Nr II, w związku z rozszerzeniem zakresu działalności specjalistycznej grupy ratownictwa chemiczno – ekologicznego m.in. o zadania ratownictwa radiologicznego, oraz 1 do Wydziału Kontrolno – Rozpoznawczego. Przeprowadzono 3 nabory do służby, w wyniku których zakwalifikowano do przyjęcia do służby 25 kandydatów.

10. Wyposażenie Komendy Miejskiej PSP w Katowicach w sprzęt ratowniczy.

W roku 2018 Komenda dysponowała 30 samochodami gaśniczymi, specjalnymi i operacyjnymi oraz 145 jednostkami sprzętu silnikowego np. motopompy, agregaty, piły, itp.

Samochody będące na wyposażeniu Komendy wyprodukowane zostały w różnych latach. Pilnej wymiany wymagają samochody, których okres użytkowania w PSP - wg norm, upłynął w 2018 r. Są to: lekki samochód operacyjny Nissan Pickup, lekki samochód kwatermistrzowski Mercedes Puch, lekki samochód kwatermistrzowski – Opel Vivaro., lekki samochód ratownictwa chemicznego Mercedes, ciężki samochód gaśniczy Renault Kerax, samochód wężowy Renault, lekki samochód operacyjny – Renault Clio.

W ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony i porządku publicznego” Urząd Miasta Katowice przekazał 723 tys. zł, z czego zakupiono m.in. sprzęt i środki służące poprawie działań ratowniczych, ochronie osobistej i wyposażenia osobistego: za kwotę 230 tys - m.in. sprzęt i armaturę pożarniczą, ubrania specjalne, sorbenty i neutralizatory, środek dezynfekcyjny do pojazdów i sprzętu; za kwotę 70 tys zł - sprzęt specjalistyczny i wyposażenie strażnic; za kwotę 152 tys - lekki samochód kwatermistrzowski Ford Transit Custom przeznaczony do przewozu sprzętu i materiałów przeciwpowodziowych, kolizji drogowych itp.; za kwotę 200 tys. – opłacono media i paliwo do samochodów pożarniczych.

W 2018 r. przeprowadzone zostało postępowanie przetargowe, w którym wyłoniono wykonawcę projektu termomodernizacji Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Nr II w Katowicach – Piotrowicach na który - pozyskano 1.733.890,15 zł z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz 302.292 zł z UM Katowice tytułem wkładu własnego w inwestycję – prace zakończono w dniu 14 listopada 2018r.

Ponad to w 2018 r. Komenda Miejska PSP Katowice ze środków UE, przekazanych w ramach projektów „Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych” oraz „Usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym – etap I” współfinansowanych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko pozyskała: nośnik kontenerów, kontener sanitarny, średni samochód ratowniczo-gaśniczy z funkcją cięcia, lekki samochód rozpoznawczo – ratowniczy Mercedes-Benz X250d wraz z wyposażeniem w postaci robota IBIS z zestawem specjalistycznych akcesoriów do poboru próbek oraz prowadzenia rozpoznania zagrożeń w strefach szczególnie niebezpiecznych

W 2018 r. do podziału bojowego w Jednostce Ratowniczo – Gaśniczej Nr II w Katowicach - Piotrowicach wprowadzony został ciężki samochód gaśniczy typu Scania – GCBA 5/38, zakupiony w grudniu 2018 r., przy partycypacji Miasta Katowice w kwocie 550.000 zł., który zastąpił wyeksploatowany już samochód tego samego typu. Komenda Miejska w 2018 r. zakupiła i wprowadziła: lekki samochód operacyjny Toyota C-HR hybryd.

11. Przygotowanie Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Miasta Katowice do działań

Na terenie Miasta Katowice Ochotnicze Straże Pożarne działają w następujących dzielnicach: Dąbrówka Mała, Kostuchna, Podlesie, Szopienice, Zarzecze.

Ochotnicze Straże Pożarne z Dąbrówki Małej, Kostuchny i Szopienic są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. W 2018 roku Ochotnicze Straże Pożarne w Katowicach wyjeżdżały do 987 zdarzeń, w tym:

- 315 razy do gaszenia pożarów;
- 605 razy do likwidacji miejscowych zagrożeń;
- 67 razy do alarmów fałszywych.

Każda z Ochotniczych Straży Pożarnych w Katowicach wyposażona jest w co najmniej dwa samochody (ciężkie, średnie lub lekkie) oraz armaturę wodno-pianową, pilarki do drewna, piły do betonu i stali, sprzęt ochrony dróg oddechowych, sprzęt ratownictwa medycznego, sprzęt hydrauliczny ratownictwa technicznego. Członkowie OSP biorący udział w działaniach ratowniczych posiadają wszystkie niezbędne szkolenia.

Mając na uwadze powyższe informacje należy pozytywnie ocenić stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego miasta Katowice.